

Motion till riksdagen
2013/14:So251

av Annika Eclund och Emma Henriksson (KD)

Barns rättigheter när en förälder är frihetsberövad

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av socialtjänstens stöd till barn till frihetsberövade.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av samverkan mellan förskola, skola, socialtjänst och kriminalvård.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om föräldraperspektivet som ett uppdrag för kriminalvården.¹
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av nationella riktlinjer för hur kriminalvården ska tillgodose barns rättigheter.¹

¹ Yrkandena 3 och 4 hänvisade till JuU.

Fel! Okänt namn på

Motivering

Mer än 30 000 barn har en förälder som är frihetsberövad. Barn har rätt till sina föräldrar och de flesta barn behöver mer och bättre kontakt med sin förälder. Utgångspunkten måste därför vara att kriminalitet i sig inte är anledning att splittra relationen barn-förälder. För barnet är det fortfarande pappa eller mamma. Visserligen har han eller hon gjort något kriminellt och får sitt straff, men det är ändå min pappa eller mamma.

Sverige tillåter jämförelsevis mycket långa häktningstider, vilket för många barn innebär att föräldern plötsligt är borta, ofta okänt för barnet varför, var och för hur lång tid. Barn har rätt till information när en person försvinner ur barnets liv. Barn har också rätt till stöd. Inom socialtjänsten finns stödgrupper för exempelvis barn som bevittnat våld och barn till missbrukande föräldrar. Men det är lika viktigt med stödgrupper för barn vars förälder är frihetsberövad. Socialtjänsten behöver bygga upp kunskaperna för att, tillsammans med skola, förskola och kriminalvården, kunna trygga barnen som ofta är i en mycket utsatt position. I Finland är denna stödjande uppgift inskriven i socialtjänstlagen.

Nära kontakt och en god relation mellan barn och förälder är oerhört viktigt, för båda parter. För barnet för att kunna förstå och behålla närkontakten och se att föräldern mår bra, för den frihetsberövade för att genom att kunna ta del i föräldraskapet förstärka och påskynda rehabiliteringen.

Under de senaste åren har kriminalvården genomgått en positiv utveckling när det gäller att se barns och föräldrars rättigheter. Föräldraperspektivet är dock inte ett formulerat uppdrag, vilket krävs för att man ska kunna frigöra resurser för ett genomgripande arbete. Även för barnen behövs fler åtgärder. Sedan den 1 september 2005 ska varje anstalt och häkte ha ett barnombud som ansvarar för frågor kring de intagna som har en familj på utsidan. Det kan gälla sådant som barnanpassade besöksrum, föräldracirklar för de intagna och utbildning av personalen. Barnombudet är i de flesta fall en av de ordinarie vårdarna, som till sin huvudsakliga uppgift har att övervaka, visitera och låsa in. Det bygger mycket på barnombudets engagemang, vilket har lett till kraftiga variationer mellan anstalter och häkten när det gäller att tillgodose barns rätt och behov. Nationella riktlinjer för hur kriminalvården ska tillgodose barns rättigheter och föräldraperspektivet kan stärka arbetet och minska skillnaderna.

Stockholm den 30 september 2013

Annika Eclund (KD)

Emma Henriksson (KD)